

Motion till riksdagen 2022/23:1960

av **Gunilla Carlsson (S)**

Ekocid som brott vid ICC i Haag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som en part i Romstadgan bör kräva att ekocid läggs till i Romstadgan för att förhindra storskaliga brott mot naturen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en nationell utredning om införande av ekocid i svensk lagstiftning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Ekosystem och livsmiljöer över hela världen är hotade. Skogar världen över drabbas årligen av bränder, vilket vi sett i såväl Sverige som Amazonas. En del av dessa skador på miljö orsakas av direkta och medvetna handlingar, exempelvis skövling av regnskog för att göra plats åt plantager.

Detta leder till förödande konsekvenser för såväl natur som samhällen och situationen är akut. Den lagstiftning som finns idag räcker inte till för att förhindra de miljöproblem som är av internationellt intresse. Att kriminalisera ekocid vid ICC-domstolen i Haag är ett sätt att komma åt den mest omfattande miljöförstörelsen.

Sverige bör kräva att ekocid läggs till i Romstadgan, som är grunddokument till ICC, och därmed starta processen för att få internationell lagstiftning mot storskalig miljöförstöring på plats.

En föreslagen definition av ekocid av advokaten Polly Higgins är ”allvarlig skada på, förstörelse eller förlust av ekosystem i ett angivet område, orsakad av mänsklig handling eller andra omständigheter, i sådan omfattning att fredligt åtnjutande av invånarna i det angivna området kommer att bli eller har blivit avsevärt förminskat”. Begreppet är inte nytt, utan har diskuterats i årtionden.

På senare år har röster höjts om att ekocid bör läggas till i Romstadgan, som är grunddokument för den internationella brottmålsdomstolen i Haag (ICC). Det var ytterst nära att ekocid antogs som en del av Romstadgan när den skapades på 90-talet, men förslaget

ströks i sista stund. Redan 1972 förespråkade Olof Palme internationell lagstiftning mot ekocid på den första internationella miljökonferensen i Stockholm. ”Luften vi andas ägs inte av någon – vi delar den”, sade Olof Palme.

Miljöförstöringen av jordens ekosystem är en än mer akut fråga idag, och att inkludera ekocid i Romstadgan skulle komma åt den storskaliga miljöförstörelse som nationell lagstiftning inte omfattar. Vi lever i en global ekonomi med internationella aktörer och lagstiftningen måste komma ikapp den utvecklingen. Att skydda naturen, rätten till liv och vårt gemensamma samhälle är en internationell angelägenhet och för det behövs internationell lagstiftning.

För att ekocid ska läggas till som brott under Romstadgan krävs att det kvalificeras som ett av de mest allvarliga brotten och att dessa brott är av internationellt intresse. Allvarlig miljöförstörelse leder till konsekvenser för samhällets möjligheter att garantera människors rätt till liv och grundläggande behov. Lagstiftning om ekocid skulle alltså inte bara skydda naturen som sådan, utan även förhindra de konsekvenser som miljöförstörelse leder till för samhällen och individer. Dessa omständigheter gör att ekocid bör kvalificeras som ett brott i Romstadgan.

Frågan om att införa internationell lagstiftning mot storskalig miljöförstörelse är akut. Det duger inte att bara prata om omställning och människors rätt till liv; staten måste ta initiativ till den lagstiftning som garanterar det. Om Sverige som part i Romstadgan kräver att ekocid ska läggas till startas en process där stadgans parter får skriva under tillägget. Sverige bör gå före och skyndsamt starta processen för att lägga till ekocid i Romstadgan.

Gunilla Carlsson (S)